

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

4. చతుర్థః సర్గః - అనుక్రమణికా

అ|| అనుక్రమణికా ||

ప్రాప్తరాజ్యస్య రామస్య వాల్మీకిర్భగవాన్యషిః |
చకార చరితం కృత్స్నం విచిత్రపదమాత్మవాన్ || 1 ||

చతుర్వింశత్యహస్రాణి శ్లోకానాముక్తవాన్యషిః |
తథా సర్గశతాన్సంచ షట్కాండాని తథోత్తరమ్ || 2 ||

కృత్వాపి తన్తహప్రాజ్ఞః సభవిష్యం సహోత్తరమ్ |
చింతయామాస కో న్వేతత్ప్రయుంజయాదితి ప్రభుః || 3 ||

తస్య చింతయమానస్య మహర్షేర్భావితాత్మనః |
అగృహ్ణీతాం తతః పాదౌ మునివేషౌ కుశీలవౌ || 4 ||

కుశీలవౌ తు ధర్మజ్ఞౌ రాజపుత్రౌ యశస్వినౌ |
బ్రాతరౌ స్వరసంపన్నౌ దదర్శాశ్రమవాసినౌ || 5 ||

స తు మేధావినౌ దృష్ట్వా వేదేషు పరినిష్ఠితౌ |
వేదోపబృంహణార్థాయ తావగ్రాహయత ప్రభుః || 6 ||

కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్ |
పౌలస్త్యవధమిత్యేవ చకార చరితవ్రతః || 7 ||

పాత్యే గేయే చ మధురం ప్రమాణైస్త్రిభిరన్వితమ్ |
జాతిభిః సప్తభిర్బద్ధం తంత్రీలయసమన్వితమ్ || 8 ||

[* పాఠభేదః - రసైః శృంగార కరుణ హాస్య రౌద్ర భయానకైః |
విరాదిభి రసైర్యుక్తం కావ్యమేతదగాయతామ్ ||*]

హాస్యశృంగారకారుణ్యరౌద్రవీరభయానకైః |
బీభత్సాద్భుతసంయుక్తం కావ్యమేతదగాయతామ్ || 9 ||

తౌ తు గాంధర్వతత్త్వజ్ఞౌ మూర్ఛనాస్థానకోవిదౌ |
బ్రాతరౌ స్వరసంపన్నౌ గంధర్వావివ రూపిణౌ || 10 ||

రూపలక్షణసంపన్నౌ మధురస్వరభాషిణౌ |
బింబాదివోద్భృతౌ బింబౌ రామదేహాత్తథాపరౌ || 11 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

4. చతుర్థః సర్గః - అనుక్రమణికా

తౌ రాజపుత్రౌ కార్త్యున ధర్మాఖ్యానమనుత్తమమ్ |
 వాచో విధేయం తత్సర్వం కృత్వా కావ్యమనిందితౌ || 12 ||

ఋషీణాం చ ద్విజాతీనాం సాధూనాం చ సమాగమే |
 యథోపదేశం తత్ప్వజ్ఞౌ జగతుస్తౌ సమాహితౌ || 13 ||

మహాత్మానౌ మహాభాగౌ సర్వలక్ష్మలక్ష్మితౌ |
 తౌ కదాచిత్సమేతానామృషీణాం భావితాత్మనామ్ || 14 ||

ఆసీనానాం సమీపస్థావిదం కావ్యమగాయతామ్ |
 తచ్ఛ్రుత్వా మునయః సర్వే బాష్పపర్యాకులేక్షణాః || 15 ||

సాధు సాద్భితి చాప్యూచుః పరం విస్తయమాగతాః |
 తే ప్రీతమనసః సర్వే మునయో ధర్మవత్సలాః || 16 ||

ప్రశశంసుః ప్రశస్తవ్యా గాయంతౌ తౌ కుశీలవౌ |
 అహో గీతస్య మాధుర్యం శ్లోకానాం చ విశేషతః || 17 ||

చిరనిర్భ్రతమప్యేతత్ ప్రత్యక్షమివ దర్శితమ్ |
 ప్రవిశ్య తావభౌ సుష్టు తథా భావమగాయతామ్ || 18 ||

సహితౌ మధురం రక్తం సంపన్నం స్వరసంపదా |
 ఏవం ప్రశస్యమానౌ తౌస్తపః శ్లాఘ్యైర్మహాత్మభిః || 19 ||

సంరక్తతరమత్యర్థం మధురం తావగాయతామ్ |
 ప్రీతః కశ్చిన్మునిస్తాభ్యాం సస్థితః కలశం దదౌ || 20 || [సంస్థితః]

ప్రసన్నో వల్కలం కశ్చిద్దదౌ తాభ్యాం మహాతపాః | [మహాయశాః]

అన్యః కృష్ణాజినం ప్రాదాన్తాంజీమన్యో మహామునిః || 21 ||

కశ్చిత్కమండలుం ప్రాదాద్యజ్ఞసూత్రమథాపరః |
 ఋషీమన్యస్తదా ప్రాదత్కాపీనమపరో మునిః || 22 ||

తాభ్యాం దదౌ తదా హృష్టః కుఠారమపరో మునిః |
 కాషాయమపరో వస్త్రం చీరమన్యో దదౌ మునిః || 23 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

4. చతుర్థః సర్గః - అనుక్రమణికా

జటాబంధనమన్యస్తు కాష్ఠరజ్జుం ముదాన్వితః |
యజ్జభాండమృషిః కశ్చిత్ కాష్ఠభారం తథాపరః || 24 ||

జైదుంబలీం బ్రుసీమన్యో జపమాలామథాపరః |
ఆయుష్యమపరే ప్రాహుర్కుదా తత్ర మహర్షయః || 25 ||

దదుశ్చైవ వరాన్సర్వే మునయః సత్యవాదినః |
ఆశ్చర్యమిదమాఖ్యానం మునినా సంప్రకీర్తితమ్ || 26 ||

పరం కపీనామాధారం సమాప్తం చ యథాక్రమమ్ |
అభిగీతమిదం గీతం సర్వగీతేషు కోవిదౌ || 27 ||

ఆయుష్యం పుష్టిజనకం సర్వశ్రుతిమనోహరమ్ |
ప్రశస్యమానౌ సర్వత్ర కదాచిత్తత్ర గాయనౌ || 28 ||

రథ్యాసు రాజమార్గేషు దదర్శ భరతాగ్రజః |
స్వవేత్స చానీయ తతో బ్రాతరౌ చ కుశీలవౌ || 29 ||

పూజయామాస పుజార్థౌ రామః శత్రునిబర్హణః |
ఆసీనః కాంచనే దివ్యే స చ సింహాసనే ప్రభుః || 30 ||

ఉపోపవిష్టః సచివైర్భ్రాతృభిశ్చ పరంతప |
దృష్ట్వా తు రూపసంపన్నౌ తావుభౌ నియతస్తదా || 31 ||

ఉవాచ లక్ష్మణం రామః శత్రుఘ్నం భరతం తథా |
శ్రూయతామిదమాఖ్యానమనయోర్దేవవర్చసోః || 32 ||

విచిత్రార్థపదం సమ్యగ్గాయనౌ సమచోదయత్ |
తౌ చాపి మధురం వ్యక్తం స్వంచితాయతనిఃస్వనమ్ || 33 ||

తంత్రీలయవదత్యర్థం విశ్రుతార్థమగాయతామ్ |
హ్లాదయత్సర్వగాత్రాణి మనాంసి హృదయాని చ |
శ్రోత్రాశ్రయసుఖం గేయం తద్భౌ జనసంసది || 34 ||

ఇమౌ మునీ పార్థివలక్ష్మణాన్వితౌకుశీలవౌ చైవ మహాతపస్వినౌ |
మమాపి తద్భూతికరం ప్రచక్షతే మహానుభావం చరితం నిబోధత || 35 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

4. చతుర్థః సర్గః - అనుక్రమణికా

తతస్తు తౌ రామవచః ప్రచోదితా-

-వగాయతాం మార్గవిధానసంపదా |

స చాపి రామః పరిషద్గతః శనై-

-ర్భుభూషయా సక్తమనా బభూవ హా || 37 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చతుర్థః సర్గః || 4 ||

